

Posojilo SDS: Koliko smejo posamezniki kreditirati stranke?

Pri posojilu, ki ga je najela SDS za financiranje kampanje, jih lahko doleti globa zaradi kršitve določbe zakona o političnih strankah, a se to nikakor ne bo zgodilo hitro in ni nujno. Morda v nekaj letih. Omejitev višine dovoljenih posojil so iz SDS, takrat so bili v opoziciji, sami predlagali leta 2013, koalicijske stranke pa so jo v državnem zboru potrdile, da bi s tem popravili neumnost, ki so jo pred tem takrat vladajoči naredili v odboru za notranje zadeve, ko so na predlog NSi v zakon vpisali, da lahko posamezniki stranke kreditirajo v povsem neomejenih vsotah.

Ko dovolijo neomejena posojila posameznikov

Način financiranja strank in kampanj so iz vlade **Alenke Bratušek** (koalicija PS, SD, Desus, DL) takrat na hitro spreminjali, da bi iz proračuna z drugačno formulo delitve mesečnih dotacij zagotovili majhnim strankam več denarja na račun velikih. Torej vsem drugim na račun takrat PS Zorana Jankovića in SDS Janeza Janše. Hkrati pa so vsem večjim strankam omogočili prelivanje denarja za strokovno pomoč poslancem na njihove strankarske račune. Prepovedali pa so vsa darila pravnih oseb za delovanje strank ali kampanj, kar je izjemno drastična prepoved, ki je v Evropi precej

neobičajna. Presenetljivo pa so potem v odboru za notranjo politiko koalicijski poslanci potrdili dopolnilo opozicijske NSi **Ljudmile Novak**, da bi pa dovolil, da lahko strankam zasebniki posojajo povsem neomejene vsote denarja. Na hodniku med sejo tega odbora sem takratnega ministra **Gregorja Viranta**, ki je vodil projekt, opozoril, da bodo s tem bogati imeli velikansko prednost v vseh kampanjah. Takšno prednost si je nekaj let prej celo že zagotovil s posojilom sto tisoč evrov svoji stranki nekaj dni pred volitvami **Zoran Janković**. Virant se je strinjal, da je dopolnilo NSi brez vsake omejitve višine dovoljenih posojil res napaka.

Ko SDS predlaga popravek neomejenih posojil

Popravila je neumnost takrat večina poslancev tako, da so v državnem zboru potrdili dopolnilo, ki so ga že spet vložili iz opozicije, tokrat vse tri takrat desne stranke: NSi, SDS in SLS. SDS je edina Virantovi reformi sicer nasprotovala. Dopolnilo, ki je bilo pa potrjeno, je bilo takšno:

Predlogi zakonov - konec postopka - Izbran dokument

1344-VI Amandma (K 8. členu) 12.11.2013 [NSi - Poslanska skupina Nove Slovenije, SDS - Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, SLS - Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke, sprejet]

Evidenčni podatki

Vrsta dokumenta: Amandma

Naslov zadeve: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah

Datum vložitve: 12.11.2013

EPA: 1344 - VI

Kratica: ZPolS-E

Faza: druga obravnava - DZ

Vrsta postopka: redni

Predlagatelj: Poslanska skupina Nove Slovenije

Odločitev: sprejet

Rezultat glasovanja: [Kvorum 65 Za 45 Proti 19](#)

Datum in čas glasovanja: 19.11.2013 20:37:32

Seja DZ: [19. Redna](#)

Zveza: K 8. členu

Obrazložitev: S tem amandmajem se omejuje zgornja višina zneska danega posojila fizične osebe na desetkratnik povprečne bruto mesečne plače letno in se ta znesek izenačuje z najvišjim dopustnim zneskom prispevkov fizičnih oseb. Omejevanje višine posojila je smiselno zaradi možnosti spremembe posojila ali dela posojila v prispevek stranki, do katerega bo lahko izjemoma prišlo, in ta del bo potrebno v letnem poročilu upoštevati kot prispevek fizične osebe, v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena. Zaradi obvezne obličnosti posojilne pogodbe in navajanju osebnih podatkov o fizičnih osebah-posojilodajalcih, bo enostaven in sledljiv nadzor nad tem, ali je bilo posojilo po sklenjeni posojilni pogodbi fizični osebi odplačano v celoti in v rokih, določenih s posojilno pogodbo.

Vsebina

Peti odstavek 22. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Stranke lahko pridobivajo posojila samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge pravne osebe. Posojilo lahko stranka pridobi tudi pri fizični osebi, pod pogojem, da je posojilna pogodba sklenjena v pisni obliki. Višina posojila posamične fizične osebe ne sme presegati desetkratnika povprečne bruto mesečne plače letno. Dana posojila se ne štejejo za financiranje strank po tem zakonu."

Sorodni dokumenti

Sam sem to dopolnilo razumel, da pomeni omejitev na največ (v današnjem denarju) slabih 16.000 evrov letno. Druga možnost, kakor zakon razumejo v SDS pri najetju tokratnega posojila, da bi to število morali množiti še z 12, in bi vsota presegala 170.000 evrov, mi doslej ni prišla na misel. Na poročanje, takrat za Delo, da novost pomeni največ 16.000 evrov, pred leti ni bilo nobenih ugovorov.

A prava dilema je, zakaj so zakoni že kar imamo državo, napisani tako neumno, da vsoto določajo v višini povprečne plače in ne enostavno s številko. V preteklosti je zakon določal celo, da velja za temelj povprečna plača v letu, ko so volitve, kar je bilo celo nedoločljivo.

Koliko je dovoljeno, je zelo pomembno in morajo vsi v

skupnosti razumeti tudi brez zapletenih preračunavanj in sklepanj. Že zaradi kazni, ki lahko doletijo posojilodajalce in darovalce denarja, pa tudi stranke. Končni razsodnik, kaj pravzaprav člen pomeni, pa ni to, kako sem ga sam razumel in celo računsko sodišče ni razsodnik. Po reformi iz leta 2013 o tem odloča sodišče, ko razsoja, ali mora kršilec morebiti plačati globo, ki je lahko tudi več deset tisoč evrov.

A pot do tja je, časovno, dolgotrajna. Sodne prakse pa zapletene.

Kako poteka postopek preverjanja?

[Primer, ko se je doslej tak postopek že zgodil](#), je mariborski župan **Andrej Fištravec**. Kampanjo mariborskega župana Fištravca je računsko sodišče izjemoma pregledalo, ker sem po lokalnih volitvah leta 2014 javnost s serijo člankov opozoril, da župan in njegova svetniška lista nista plačala polovice od 60.000 evrov računov za kampanjo v drugem največjem mestu v državi. Lokalnih kampanj računsko sodišče običajno ne preverja. Lahko pa to stori, če ugotovi znake nepravilnosti. Denimo iz poročanj medijev. Vse nepravilnosti, ki sem jih razkril, je računsko sodišče s pregledom potrdilo, a ugotovilo še dodatne. V preteklosti računov pogosto ni plačevala še ena velika stranka: SD, ki jo danes vodi **Dejan Židan**, ki ima v svoji letni bilanci še vedno precej velik minus. Na volitvah, ko Fištravec ni poravnal 30.000 evrov, [jih Židan ni še več, v deležu pa manj](#). Računov v preteklosti niso plačale tudi še nekatere druge, a medtem že bolj propadle stranke, denimo LDS. Kriv, da Fištravčevi računi niso bili plačani, je bil uradno **Drago Berlič**, ki ga je Fištravec postavili za organizatorja kampanje. Berlič je bil tudi prvi, proti kateremu so po »Virantovi reformi« iz računskega sodišča rednemu sodišču poslali obdolžilni predlog. Plačati bi moral več glob, a ne za to da ni plačal pol vseh računov. To, da sploh ne plačaš računov, se je pokazalo, da sploh ni prekršek in za to ni glob. Tak bedast zakon pač imamo. So pa zaradi vsega sto evrov vrednega prispevka nekega društva (pravne osebe)

potekala pravdanja, ki pa lani (tri leta po kampanji) še niso bila pravnomočno končana. Več o tem [lahko najdete tukaj](#). Podatke, ali so zdaj že, še zbiram.

Nič ne bo hitro

Tudi pri SDS ni pričakovati, da bi računsko sodišče zelo na hitro ugotovilo karkoli. Izpeljati bodo morali postopek. Podobno pa velja v nadaljevanju tudi za sodišča. Sodna praksa pa bo dokončno pokazala, ali velja razlaga zakona kot smo ga najprej razumeli ali veliko bolj velikodušna, kot ga razume SDS. Da niso prikrivali, pa kaže, ker je bila vsebina posojila lani res javno objavljena na Ajpesu, kjer je še vedno dostopna z zaznambo, ki je takšna:

[sociallocker id=10707][sociallocker]

POSLOVNI DELEŽI

Zap. št. deleža	75482
Osnovni vložek	17.468,04 EUR
Delež v odstotku ali ulomku	44,1600%
Imetniki	Zap.št. družbenika 502553, SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

Obremenitve

Na podlagi notarskega zapisa sporazuma o zavarovanju denarne terjatve opr. št. SV-3799/17 z dne 19.12.2017 se vpiše zastavna pravica na celotnem poslovnem deležu zastavitelja vpisanem pod zap.št. deleža 75482 v družbi NOVA OBZORJA d.o.o. s sedežem Linhartova cesta 13, Ljubljana, mat.št. 1318977000 v višini 44,1600 % osnovnega kapitala družbe, v zavarovanje terjatve glavnice v višini 450.000,00 EUR z nespremenljivo pogodbeno obrestno mero 2 % leto ter rokom zapadlosti 31.12.2019 v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi ter z ostalimi pripadki in stroški, vključno s stroški, ki bi jih upnica imela z uveljavljanjem vračila terjatve, vse podrobno razvidno iz te pogodbe ter zaznamuje neposredna izvršljivost notarskega zapisa, vse v korist upnice Dijana ĐUĐIĆ, stan. Pečani C-I L-I/29, 79101 Prijedor, BIH.

